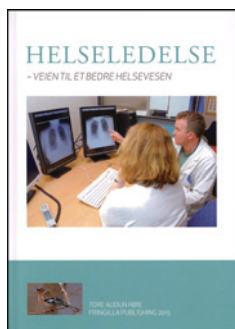

Usikkert om veien er farbar

Tore Audun Høie
Helseledelse
 Veien til et bedre helsevesen. 395 s, ill.
 Oslo: Fringilla Publishing, 2015.
 Pris NOK 500
 ISBN 978-82-690005-1-1

God ledelse er en av suksessfaktorene for gode helsetjenester. Forfatterens målgruppe er primært studenter på bachelor- og master-nivå samt ansatte i helsevesenet. Han ønsker også å stimulere til en diskusjon om fremtidens helsevesen i befolkningen generelt. Høie, som er utdannet sivilingeniør, ph.d. i informatikk og lederutdanning fra universitet, har en ambisjon om å bidra til refleksjon og diskusjon med utgangspunkt i ulike synspunkter og ståsteder uten å presentere nye vidundermedisiner for kjente problemer.

Boken er innbundet og gir et rimelig solid inntrykk. Den er inn-delt i fire kapitler etter spørreordene hvorfor, hvem, hvordan og hvor hen. Disse avsluttes med anbefalinger og diskusjonsoppgaver. Forfatteren avrunder med et eget konklusjonskapittel. Språket gjør at leseren uten altfor store anstrengelser kan følge resonnementene, men bruken av parenteser med ulikt innhold kunne med hell vært begrenset fordi det svekker stringensen i fremstillingen. Det er omfattende bruk av figurer og illustrasjoner. Layouten skjemmes noe av at overskrifter flere steder står for seg selv, mens ledsagende tekst står på en annen side.

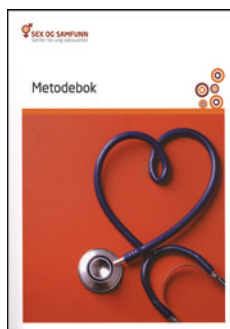
Forfatteren omtaler premisser for helseledelse som spenner fra god versus dårlig ledelse via helsemål og målinger, kvalitet, organisering og til service- og personalledelse. Videre beskriver han ulike aktører og profesjoner, inkludert politikere og journalister, samt at kunderollen defineres. Filosofi omtales som grunnlag for ledelse, og han har en rekke ulike referanser fra bl.a. vitenskaps- og kunnskapsteori. Temaer som er relevante i planlegging av et fremtidig helsevesen presenteres med utgangspunkt i begrepene verdier, visjon, misjon, mål, strategier og styring.

Det er fortjenstfullt at forfatteren engasjerer seg for å bidra til et godt helsevesen. Høie har mye på hjertet. Men er alt like relevant for personer som søker kunnskap om ledelse av helsevesenet? Forfatteren veksler hyppig mellom svært forskjellige tematiske vinklinger med ulik relevans for grunntemaet. Bruken av illustrerende eksempler er ikke alltid like vellykket. Det kan fremstå noe pussig at forfatteren i kapittel 1 om premisser for helseledelse velger å illustrere hvordan samarbeid kan føre til gevinster ved å henvise til ekteskapet.

Det er et spørsmål om boken er mer forvirrende enn oppklarende for den primære målgruppen og om forfatteren ville hatt glede av en god forlagsredaktør som kunne bidratt til strammere redigering av innholdet.

Jan Fredrik Andresen
 Direktør, Statens helsetilsyn

God metodebok i seksuell helse

Siv Gamnes, red.
Metodebok
 258 s, ill. Oslo: Sex og samfunn, 2015.
 Pris NOK 490
 ISBN 978-82-994139-6-1

Denne 7. reviderte utgaven er en lettlest og brukervennlig håndbok i seksuell helse – uten bilder eller illustrasjoner, men innholdet lider ikke av det. Referansene er oversiktlige, men ikke nummerert. Målgruppen er ungdomshelsestasjoner og andre som jobber med seksuell helse. De går bredt ut og treffer godt.

Sex og samfunn, Senter for ung seksualitet er en stiftelse som finansieres av Oslo kommune og Helsedirektoratet. Stiftelsen har over 40 års erfaring med opplysningsarbeid og driver en poliklinikk for seksuell helse i Oslo sentrum med rundt 25 000 besøk i året, i tillegg til å ha en chattetjeneste for sine brukere og gode nettsider med informasjon til pasienter og helsepersonell (sexogsamfunn.no). I løpet av 2016 skal det komme en nettbasert versjon av metodeboken.

Jeg ble spurt om å anmelde boken samme måned som jeg igjen startet i allmennpraksis. Boken ble flittig brukt de første ukene. Du vil finne en grundig oversikt over valg av p-piller med råd ved bytte, en oversiktlig tabell med alle tilgjengelige prevensjonsmidler, inkludert pris, og praktiske råd ved innsetting og bytte av spiral. Misoppfatninger om prevensjon leste jeg som en kuriosita, men mange av misoppfatningene møtte jeg på kontoret i ukene som kom. Kapitlene om menstruasjon, svangerskap og svangerskapsavbrudd er korte og ikke utfyllende, men gir deg en rask oversikt over de viktigste elementene du trenger å finne ut av. Urogenitale infeksjoner er oversiktlig presentert, med praktiske forslag til prosedyrer som det er lett å slå opp i en travel klinisk hverdag. Kapitlet om sexologi gir en klinisk relevant og verdinøytral fremstilling av de fleste temaer man vil treffe på i en klinisk hverdag og fungerer også her godt som beslutningsstøtte. Basale kommunikasjonsferdigheter omtales summarisk. Avslutningsvis får man en gjennomgang av prosedyrer som gir en god og oppdatert oppskrift på god klinisk praksis som kan brukes på alle legekontor. På nettsiden vil man også ha tilgang til maler for bruk i pasientarbeid.

Metodebok har gitt meg nyttige og konkrete råd som fungerte svært godt sammen med andre mer utdypende beslutningsstøtteverktøy. Stiftelsen skriver om seg selv på hjemmesiden at de «har et grunnleggende positivt syn på seksualitet og jobber for å bygge ned tabu og stigma», og det gjenspeiles av forfatterne i boken. Jeg savner en fyldigere omtale av seksuelle overgrep og problemene noen unge opplever i møte med rusmidler og egne seksuelle grenser. Temaet bør utdypes i neste versjon om boken skal nå målet om å være en standard ved norske ungdomshelsestasjoner. For allmennpraktiserende leger og andre klinikere som jobber med seksuell helse er dette et godt tilskudd i bokhyllen. Prisen er noe stiv, og jeg oppfordrer Sex og samfunn til å skaffe finansiering som gir fri tilgang på nett, slik mange andre fagmiljøer har fått til.

Jan Arne Holtz
 Fastlege, Sagene lokalmedisinske senter
 Oslo